

Bruxelles, 25.11.2020
COM(2020) 760 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Valorificarea la maximum a potențialului inovator al UE
Un plan de acțiune privind proprietatea intelectuală care să sprijine redresarea și
reziliența UE**

1. VIITOAREA PROVOCARE: VALORIFICAREA ACTIVELOR DE NATURĂ INTELLECTUALĂ ALE EUROPEI PENTRU A STIMULA REDRESAREA ȘI REZILIENȚA

Activele necorporale, precum invențiile, creațiile artistice și culturale, mărcile, software-ul, know-how-ul, datele și procesele comerciale, **reprezintă pietrele de temelie ale economiei de astăzi**. În ultimele două decenii, volumul investițiilor anuale în astfel de „produse de proprietate intelectuală”¹ a crescut cu 87 % în UE, în timp ce volumul investițiilor în active corporale (nerezidențiale) a crescut cu numai 30 %. De asemenea, investițiile în active necorporale au fost afectate într-o măsură semnificativ mai mică de criza economică din 2008².

Drepturile de proprietate intelectuală (DPI), și anume brevetele, mărcile, desenele și modelele industriale, drepturile de autor și drepturile conexe, indicațiile geografice și protecția soiurilor de plante, precum și normele de protecție a secretelor comerciale, ajută antreprenorii și întreprinderile să își valorifice activele necorporale. În economia de astăzi, produsele și procesele industriale se bazează din ce în ce mai mult pe active necorporale protejate de DPI și gestionarea solidă a proprietății intelectuale a devenit parte integrantă a oricărei strategii de afaceri reușite. **Sectoarele industriale care utilizează intensiv proprietatea intelectuală** joacă un rol esențial în economia UE și **oferă societății locuri de muncă valoroase și durabile**. În prezent, sectoarele industriale care utilizează intensiv DPI reprezintă aproape 45 % din PIB-ul Europei și contribuie în mod direct la crearea a aproximativ 30 % din totalul locurilor de muncă³. Multe dintre **ecosistemele industriale europene** nu pot prospera fără o protecție eficientă a proprietății intelectuale și fără instrumente eficiente de comercializare a activelor necorporale.

Proprietatea intelectuală este un activ esențial pentru a putea concura la nivel mondial. Numărul de cereri de înregistrare a proprietății intelectuale se află în creștere în întreaga lume. Aceeași tendință poate fi observată și în UE. Între 2010 și 2019, numărul brevetelor europene acordate a crescut de la 58 000 la 137 000 (aproximativ) - deși creșterea este mai puțin pronunțată decât în alte părți ale lumii, mai ales în Asia, unde economiile recuperează rapid decalajul în ceea ce privește generarea de proprietate intelectuală.

UE dispune de mijloacele necesare pentru a rămâne competitivă în cursa mondială pentru poziția de lider tehnologic. De asemenea, dispune de un cadru solid privind proprietatea intelectuală. De exemplu, un mecanism de cerere unică face posibilă obținerea și asigurarea respectării mărcilor, a desenelor și modelelor industriale și a protecției soiurilor de plante în întreaga Europă. Calitatea brevetelor acordate în Europa este printre cele mai ridicate din lume⁴. Inovatorii europeni sunt lideri în domeniul tehnologiilor ecologice⁵. La nivel

¹ În conformitate cu standardele SNA2008/ESA2010, sistemele de conturi naționale reflectă o gamă de active necorporale specifice în categoria de active „produse de proprietate intelectuală”, precum explorarea resurselor minerale, software și baze de date, activități de divertisment și opere literare și artistice originale.

² „Unlocking investment in intangible assets” (Deblocarea investițiilor în active necorporale), [documentul de dezbatere 047 al DG ECFIN](#), mai 2017,

³ [„Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the EU”](#) (Sectoarele industriale care folosesc în mod intensiv drepturile de proprietate intelectuală și performanța economică în UE), EUIPO-OEB, 2019.

⁴ „Hidden treasures. Mapping Europe’s sources of competitive advantage in doing business” (Comori ascunse: cartografierea surselor europene de avantaje competitive în afaceri), D. Kalff, A. Renda, Centrul de Studii Politice Europene (CEPS), Bruxelles 2019, p. 59; a se vedea, de asemenea, [raportul de calitate al OEB din 2018](#).

⁵ [Tabloul de bord pentru 2019 al investițiilor industriale în cercetare și dezvoltare din Uniunea Europeană](#).

mondial, ei dețin o mare parte a brevetelor verzi⁶ și au portofolii de proprietate intelectuală deosebit de solide în domeniul tehnologiilor precum adaptarea la schimbările climatice, captarea și stocarea carbonului, tratarea apei și a deșeurilor⁷. Întreprinderile europene sunt, de asemenea, lideri în anumite tehnologii digitale, precum tehnologiile de conectivitate.

Este necesar să ne **valorificăm în continuare punctele forte** prin modernizarea cadrului UE, acolo unde este necesar, și prin instituirea unor politici bine calibrate în domeniul proprietății intelectuale, pentru a ajuta întreprinderile să își valorifice invențiile și creațiile, asigurându-se, în același timp, că aceste invenții și creații sunt în beneficiul economiei și al societății în general. În UE există multă inventivitate și creativitate: prin urmare, este necesar să se sporească la maximum stimulentele, pentru a scoate la iveală acest potențial și **pentru a plasa întreprinderile noastre pe calea cea bună către redresarea economică⁸ și către asigurarea unui rol de lider mondial pentru Europa în domeniul tehnologiilor verzi și digitale.**

Unele dintre cele mai importante **provocări sociale** ale vremurilor noastre, precum facilitarea tranziției verzi sau asigurarea unei asistențe medicale adecvate pentru toți, **nu pot fi abordate în lipsa unor soluții inovatoare.** De exemplu, dezvoltarea ecosistemelor energetice bazate pe surse regenerabile și a ecosistemelor energetice cu emisii scăzute de carbon depinde de dezvoltarea și de implementarea rapidă a unor tehnologii de vârf, precum și de existența unor instrumente eficace pentru a împărtăși active necorporale esențiale, precum datele. Dezvoltarea unui ecosistem sanitar prosper în Europa necesită un sistem transparent de stimulente pentru proprietatea intelectuală, care să impulsioneze inovarea, asigurând în același timp un acces eficace la medicamente cu prețuri accesibile. Sectoarele culturale și creative nu pot prospera în lipsa unei protecții eficace a proprietății intelectuale⁹.

Criza provocată de pandemia de COVID-19 a ilustrat dependența UE de inovații și de tehnologii critice și a reamintit Europei importanța unor norme și instrumente eficace în domeniul proprietății intelectuale pentru a asigura o implementare rapidă a unor produse de proprietate intelectuală esențiale. DPI și rolul lor într-o industrie farmaceutică europeană competitivă și inovatoare fac parte, de asemenea, din noua Strategie farmaceutică pentru Europa¹⁰.

Revoluția tehnologică – economia și societatea datelor, recurgerea la inteligența artificială, importanța din ce în ce mai mare a noilor tehnologii cum ar fi tehnologia *blockchain*, imprimarea 3D și internetul obiectelor, precum și dezvoltarea de noi modele de afaceri cum ar fi economia platformelor și economia circulară și a datelor – oferă o ocazie unică de a ne moderniza abordarea în legătură cu protecția activelor noastre necorporale. În ultimele decenii, s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește crearea unei piețe unice pentru proprietatea intelectuală, generând numeroase beneficii pentru economia UE. Sunt

⁶ Ponderea cererilor PCT legate de provocări societale. A se vedea secțiunea referitoare la climă și la mediu din Raportul privind performanța UE în domeniul științei, al cercetării și al inovării („[Report on Science, Research and Innovation Performance of the EU](#)”), 2020.

⁷ A se vedea: „[Climate change mitigation technologies in Europe – evidence from patent and economic data](#)” (Tehnologii de atenuare a schimbărilor climatice în Europa – dovezi din datele economice și din cele privind brevetele), OEB 2015.

⁸ Studiile arată că întreprinderile mici și mijlocii care utilizează DPI se dezvoltă mai rapid și sunt mai reziliente în fața crizelor economice – „[High-growth firms and intellectual property rights](#)” (Întreprinderi cu creștere accelerată și drepturile de proprietate intelectuală), EUIPO-OEB, 2019.

⁹ Apendicele I conține o hartă care prezintă rolul sectoarelor industriale ce utilizează intensiv drepturile de proprietate intelectuală în cadrul ecosistemelor.

¹⁰ [COM\(2020\) 761](#).

disponibile o serie de instrumente pentru a oferi soluții inovatoare societății¹¹. Cu toate acestea, există încă multe lacune și deficiențe în modul în care întreprinderile din UE protejează capitalul necorporal și îl determină să producă roade pentru societatea europeană.

Am identificat **cinci provocări**:

- În primul rând, în pofida progreselor semnificative, **o parte a sistemului de proprietate intelectuală al UE rămâne prea fragmentată**, cu proceduri complexe și costisitoare și uneori neclare.

Brevetele europene fac obiectul unor proceduri naționale de validare costisitoare și al unor litigii paralele în mai multe țări din UE. Pentru produsele farmaceutice, protecția prin certificate suplimentare de protecție (CSP-uri) este disponibilă numai la nivel național. Protecția desenelor și modelelor industriale, precum și a indicațiilor geografice (IG) trebuie îmbunătățită. În cazul în care, pentru protejarea drepturilor de proprietate intelectuală ale unei persoane, este necesară înregistrarea, procedurile de ghișeu unic, care să ofere acoperirea adecvată, trebuie să fie regula, nu excepția.

În cadrul transformării digitale, necesitatea unei protecții bine calibrate a desenelor și a modelelor industriale în mediul digital devine și mai presantă. De exemplu, pentru a se asigura adoptarea fără probleme a tehnologiilor de imprimare 3D, trebuie să existe claritate în ceea ce privește protecția fișierelor de imprimare 3D și limitările referitoare la utilizarea privată a desenelor și modelelor industriale. Avem nevoie de răspunsuri clare la noi întrebări, cum ar fi modul în care putem proteja invențiile dezvoltate sau implementate cu ajutorul inteligenței artificiale¹², precum și modul în care putem asigura faptul că repararea și reutilizarea nu sunt blocate de practici de proprietate intelectuală neloiale sau excesiv de restrictive¹³. În același timp, trebuie să valorificăm mai mult potențialul oferit de noile tehnologii precum inteligența artificială și *blockchain*, pentru a spori eficacitatea sistemelor noastre de proprietate intelectuală.

- În al doilea rând, prea multe întreprinderi, **în special IMM-uri**, și prea mulți cercetători **nu utilizează pe deplin oportunitățile** oferite de protecția proprietății intelectuale.

Doar 9 % din IMM-urile din UE au înregistrat drepturi de proprietate intelectuală. În actuala criză, numărul înregistrărilor de proprietate intelectuală a scăzut, în detrimentul competitivității și al rezilienței întreprinderilor. O analiză recentă arată că reticența IMM-urilor față de utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală se datorează în mare parte lipsei de cunoștințe cu privire la proprietatea intelectuală¹⁴. Chiar dacă utilizează DPI, IMM-urile consideră că sistemul este prea costisitor, complex și dificil de navigat.

Pe lângă nivelurile scăzute de protecție a proprietății lor intelectuale, IMM-urile nu profită pe deplin de exploatarea comercială a acesteia. Analistii financiari și investitorii recunosc

¹¹ De exemplu, o cerere unică permite în prezent protejarea în întreaga UE a unei mărci, a unui desen sau model industrial sau a unui soi de plante și există un set comun de norme privind protecția secretelor comerciale.

¹² Studiu privind tendințele și evoluțiile din „[Artificial Intelligence – Challenges to the IPR framework](#)” (Inteligența artificială – provocări pentru cadrul DPI), studiu realizat de IVIR și JIPP, noiembrie 2020.

¹³ A se vedea cerințele relevante din regulamentele de punere în aplicare privind proiectarea ecologică introduse în octombrie 2019 – C(2019) 2120-7, C(2019) 5380, C(2019) 6843.

¹⁴ IMM-urile care nu dețin drepturi de proprietate intelectuală au raportat că lipsa cunoștințelor cu privire la proprietatea intelectuală este principalul motiv pentru care nu solicită înregistrarea (38 % dintre respondenți). „[Intellectual property SME scoreboard](#)”, [EUIPO 2019](#) (Tabloul de bord al IMM-urilor în ceea ce privește proprietatea intelectuală).

proprietatea intelectuală ca activ esențial în cadrul valorii unei întreprinderi și ca indicator al capacităților tehnologice și de dezvoltare ale acesteia. Cu toate acestea, adesea IMM-urile cu grad ridicat de cunoștințe care doresc să își finanțeze operațiunile nu adoptă strategii adecvate privind proprietatea intelectuală care le-ar ajuta să își valorifice capitalul necorporal. În sectorul financiar, evaluarea unui brevet sau a unei mărci este esențială, deoarece creditorul sau investitorul este interesat în principal de garanții fungibile¹⁵ și mai puțin atras de dreptul de monopol în sine.

Gestionarea solidă a proprietății intelectuale este de asemenea necesară pentru a sprijini valorificarea și implementarea rezultatelor activităților de cercetare și dezvoltare în Europa. De exemplu, deși 26 % din publicațiile de cercetare de mare valoare privind inteligența artificială provin din Europa, numai 4 dintre primii 30 de solicitanți (13 %) și 7 % dintre întreprinderile angajate în brevetarea inteligenței artificiale la nivel mondial sunt din Europa¹⁶.

- În al treilea rând, **instrumentele care facilitează accesul la proprietatea intelectuală** (și, prin urmare, care permit adoptarea și difuzarea tehnologiilor) **sunt insuficient dezvoltate.**

Criza provocată de pandemia de COVID-19 a ilustrat dependența noastră de inovații și de tehnologii critice, în special în sectorul sănătății. UE trebuie să își îmbunătățească și mai mult instrumentele pentru a pune la dispoziție astfel de inovații și de tehnologii, acolo unde este necesar, asigurând în același timp un randament echitabil al investițiilor.

Acordarea de licențe pentru brevetele esențiale pentru standarde (BES-uri) este adesea un proces greoi și costisitor atât pentru titularii de brevete, cât și pentru cei care pun în aplicare tehnologiile. Dată fiind importanța din ce în ce mai mare a BES-urilor (de exemplu, există peste 95 000 de brevete unice și de cereri de brevete care sprijină tehnologia 5G¹⁷), este necesar un cadru mult mai clar și mai previzibil, care să stimuleze mai degrabă negocierile de bună credință, decât recurgerea la litigii.

Cu toate că împărtășirea datelor devine tot mai importantă în multe sectoare, implicațiile cadrului privind proprietatea intelectuală în ceea ce privește împărtășirea datelor nu au fost clarificate încă.

- În al patrulea rând, în pofida eforturilor continue de a inversa această tendință, **contrafacerea și piratarea sunt în continuare în plină dezvoltare**, inclusiv prin exploatarea tehnologiilor digitale.

Importurile în UE de mărfuri contrafăcute și piratate se ridică la o valoare de 121 de miliarde EUR, reprezentând până la 6,8 % din importurile UE în 2016 (față de 5 % din importurile UE în 2013)¹⁸. Anual, acest lucru duce la pierderi directe de vânzări în valoare de 50 de miliarde EUR și la pierderi directe de locuri de muncă de ordinul a 416 000 de

¹⁵ Scopul său este deseori de a vinde brevetul sau marca sau de a acorda licențe, monetizând astfel activele necorporale.

¹⁶ [„Report on Science, Research and Innovation Performance of the EU 2020”](#).

¹⁷ [„Fact finding study on patents declared to the 5G standard”](#) (Studiu de documentare privind brevetele declarate pentru standardul 5G), IPlytics, 2020.

¹⁸ [„Trends in Trade in Counterfeit and Pirated Goods”](#) (Tendențe în comerțul cu mărfuri contrafăcute și piratate), OCDE și EUIPO, 2019.

locuri de muncă¹⁹. Furtul cibernetic de secrete comerciale reprezintă pierderi estimate la 60 de miliarde EUR în UE²⁰.

- În fine, **la nivel mondial există o lipsă de echitate**, iar întreprinderile din UE au adesea de suferit atunci când își desfășoară activitatea în străinătate.

Anumite țări din afara UE nu protejează suficient proprietatea intelectuală, deseori în detrimentul întreprinderilor din UE. **UE trebuie să își valorifice potențialul de a acționa ca entitate care stabilește norme la nivel mondial.** Ea trebuie să își intensifice eforturile de combatere a practicilor abuzive, precum înregistrările cu rea-credință a proprietății intelectuale și alte detournări de drepturi de proprietate intelectuală. Mai presus de toate, ar trebui să conducă prin puterea exemplului: să dezvolte soluții de reglementare de ultimă generație la probleme mondiale precum acordarea de licențe pentru BES-uri sau modul în care pot fi împărtășite datele.

Ca răspuns la aceste cinci provocări și pe baza informațiilor furnizate de statele membre și de părțile interesate²¹, prezentul plan de acțiune identifică **cinci domenii principale de interes**, cu propuneri specifice de acțiune pentru:

- a moderniza sistemul de protecție a proprietății intelectuale;
- a stimula utilizarea și implementarea proprietății intelectuale, în special de către IMM-uri;
- a facilita accesul la activele necorporale și partajarea acestora, garantând în același timp un randament echitabil al investițiilor;
- a asigura o mai bună respectare a proprietății intelectuale și
- a îmbunătăți concurența echitabilă la nivel mondial.

2. O MAI BUNĂ PROTECȚIE A PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

O primă prioritate este **să se asigure faptul că inovatorii din UE au acces la instrumente de protecție rapide, eficace și accesibile ca preț**. În acest scop, trebuie să facem eforturi suplimentare pentru a aborda fragmentarea rămasă și pentru a reduce complexitatea. De asemenea, trebuie să asigurăm alinierea completă a cadrului nostru de reglementare la necesitățile noii economii verzi și digitale.

Pentru a realiza acest lucru, trebuie să asigurăm **lansarea sistemului de brevete unitare**. Acest lucru va crea un ghișeu unic pentru întreprinderi, simplificând în mod considerabil brevetarea în UE, sporind transparența și facilitând acordarea de licențe. Obținerea unui brevet unitar (care acoperă până la 25 de state membre)²² și menținerea acestuia pe o durată tipică va costa în jur de 10 000 EUR, aproape de șase ori mai puțin decât obținerea și menținerea unei protecții echivalente în ziua de astăzi. În plus, litigiile centralizate în fața noii Curți Unice în materie de Brevete vor îmbunătăți securitatea juridică și vor evita

¹⁹ [„Status Report on IPR infringement”](#) (Raport de situație privind încălcarea DPI), EUIPO, 2020: cifre anuale medii, 2013-2017.

²⁰ [„The scale and impact of industrial espionage and theft of trade secrets through cyber”](#) (Amplourea și impactul spionajului industrial și al furtului de secrete comerciale prin mediul cibernetic), 2018.

²¹ Prezentul plan de acțiune se bazează pe feedbackul primit la [foaia sa de parcurs](#) și pe informațiile furnizate de statele membre și de părțile interesate, atât în scris, cât și prin discuții purtate în timpul conferințelor referitoare la viitoarea politică privind proprietatea intelectuală, precum și pe discuții specifice purtate în cadrul Parlamentului și al Consiliului.

²² Sistemul de brevete unitare este pus în aplicare prin cooperarea consolidată dintre cele 25 de state membre participante (toate statele membre ale UE cu excepția Spaniei și a Croației).

lansarea unor proceduri paralele în mai multe state membre, reducând considerabil cheltuielile de judecată. Sistemul de brevete unitare va constitui astfel un instrument esențial pentru redresarea industrială a UE, în special pentru ecosistemele energiei din surse regenerabile, electronicelor, industriei aerospațiale și a apărării și mobilității.

Principalul pas care lipsește pentru asigurarea lansării sistemului de brevete unitare este ratificarea de către Germania a Acordului privind Curtea Unică în materie de Brevete, care este acum posibilă ca urmare a unei hotărâri recente a Curții Constituționale din Germania²³. Odată finalizat procesul de ratificare, Comisia va colabora cu Oficiul European de Brevete (OEB) și cu statele membre pentru ca sistemul de brevete unitare să devină operațional între statele membre contractante²⁴. De asemenea, Comisia va încuraja statele membre care nu s-au angajat încă să adere la noul sistem.

Strâns legate de brevete, **certIFICATELE suplimentare de protecție** (CSP-urile) oferă o perioadă suplimentară de protecție a proprietății intelectuale pentru medicamentele și pentru produsele de protecție a plantelor brevetate care fac obiectul unor studii clinice îndelungate și al unor procese de autorizare pentru introducerea pe piață. După introducerea în 2019 a unei „derogări pentru fabricare” privind CSP²⁵, Comisia a finalizat recent o evaluare detaliată a regimului CSP²⁶. Evaluarea demonstrează că, deși sistemul CSP rămâne relevant, el suferă din cauza implementării fragmentate la nivelul statelor membre. Acest lucru se traduce prin ineficiență și prin lipsa de transparență și de previzibilitate, care pun piedici inovatorilor și producătorilor de medicamente generice și, în cele din urmă, afectează în mod negativ pacienții. Comisia evaluează modalități de abordare a acestor capcane, inclusiv posibilitatea de a introduce un mecanism unificat de acordare a CSP-urilor și/sau de a crea un titlu de CSP unitar.

În contextul noii sale strategii farmaceutice pentru Europa, Comisia analizează de asemenea cu atenție modalități de optimizare în continuare a stimulentei și a recompenselor pentru a impulsiona inovarea, pentru a aborda nevoile nesatisfăcute și pentru a promova accesibilitatea prețurilor prin asigurarea unei lansări rapide pe piață, precum și printr-o aprovizionare continuă cu medicamente, inclusiv cu medicamente generice și biosimilare. Inovarea în acest domeniu trebuie să fie corelată cu nevoile și să devină disponibilă pentru toți pacienții care pot beneficia de pe urma ei. În acest context, se analizează, printre altele, regimul privind medicamentele orfane și pediatrie²⁷ și scutirea „Bolar”²⁸.

²³ [Ordinul din 13 februarie 2020](#), 2 BvR 739/17, publicat la 20 martie 2020.

²⁴ Pe lângă ratificarea de către Germania a Acordului privind Curtea Unică în materie de Brevete, va fi necesar și acordul statelor membre pentru a lansa „perioada de aplicare provizorie”. Acest lucru va permite finalizarea structurii instituționale și practice a Curții, înainte de lansarea integrală a sistemului de brevete unitare. În conformitate cu [Regulamentul \(UE\) nr. 1257/2012](#) de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul creării unei protecții unitare prin brevet, Comisia și OEB vor trebui, de asemenea, să încheie un acord de lucru care să prevadă o cooperare strânsă în ceea ce privește funcționarea sistemului de brevete unitare. Se preconizează că retragerea Regatului Unit din UE nu va împiedica lansarea sistemului de brevete unitare.

²⁵ [Regulamentul \(UE\) nr. 2019/933](#) de modificare a Regulamentului (CE) nr. 469/2009 privind certificatul suplimentar de protecție pentru medicamente.

²⁶ „Evaluation of the EU Supplementary Protection Certificate system” (Evaluarea sistemului UE de certificate suplimentare de protecție) – SWD/2020/8508.

²⁷ [O nouă Strategie industrială pentru Europa](#), COM/2020/102 final, p.14; [„Roadmap Pharmaceuticals – safe and affordable medicines \(new EU strategy\)”](#) [Foaie de parcurs privind produsele farmaceutice – medicamente sigure și la prețuri accesibile (noua strategie a UE)].

²⁸ Scutirea „Bolar” este o apărare împotriva încălcării drepturilor conferite de un brevet, relevantă în special pentru medicamente, prin care o invenție brevetată poate fi exploatată – pentru o perioadă limitată înainte de expirarea duratei brevetului – de către un terț, numai în scopuri de cercetare și de testare și pentru obținerea aprobărilor reglementare necesare.

În urma reformei reușite a legislației UE în domeniul mărcilor²⁹, Comisia va **revizui legislația UE privind protecția desenelor și modelelor industriale**. Scopul este de a face ca protecția desenelor și modelelor în UE să fie mai accesibilă și mai convenabilă ca preț, în special pentru ecosistemele din domeniul textilelor, al mobilei și al produselor electronice, și de a se asigura faptul că regimul de protecție a desenelor și modelelor industriale sprijină mai bine tranziția către economia digitală și verde. Desenele și modelele industriale fac ca un produs să fie atrăgător, iar produsele bine concepute oferă producătorilor un avantaj competitiv semnificativ. Rezultatele evaluării recente³⁰ a legislației UE privind protecția desenelor și modelelor industriale³¹ arată că, deși sistemele UE din domeniul desenelor și modelelor industriale funcționează bine în general, există încă deficiențe. Procedurile de înregistrare sunt parțial depășite și, în unele cazuri, implică o sarcină administrativă inutilă. Protecția noilor forme de desene și modele industriale (de exemplu, desene și modele industriale animate, interfețe grafice cu utilizatorul) nu este suficient de clară. De asemenea, lipsa clarității în ceea ce privește domeniul de aplicare al drepturilor asupra desenelor și modelelor industriale prezintă provocări, în special în legătură cu utilizarea tot mai frecventă a imprimării 3D sau pentru asigurarea respectării drepturilor privind desenele și modelele industriale împotriva mărfurilor care încalcă drepturi de proprietate intelectuală și care tranzitează UE. În fine, drept consecință a faptului că protecția desenelor și modelelor industriale pentru piesele utilizate la repararea produselor complexe este numai parțial armonizată, piața pieselor de schimb importante din punct de vedere economic continuă să fie puternic fragmentată, denaturând grav concurența și împiedicând tranziția către o economie mai durabilă și mai verde.

Europa are nevoie, de asemenea, de o **nouă abordare a modului în care sunt protejate indicațiile geografice**. Indicațiile geografice sunt denumiri de produse legate de mediul natural și de *know-how*-ul producătorilor locali. Ele fac parte din patrimoniul cultural al Europei și contribuie la durabilitatea socială, economică și de mediu a economiei rurale³², fiind denumite uneori și „DPI rurale”. Indicațiile geografice prezintă o valoare economică majoră în sectorul agricol. În 2017, produsele agroalimentare și băuturile ale căror denumiri sunt protejate de UE ca indicații geografice au reprezentat o valoare a vânzărilor de 74,76 miliarde EUR în UE, precum și 7 % din totalul vânzărilor din sectorul european al alimentelor și al băuturilor. Mai mult, indicațiile geografice reprezintă 15,5 % din totalul exporturilor de produse agroalimentare ale UE, cu o marjă mai mare aplicată prețurilor de vânzare ale produselor cu denumiri protejate³³. Cu toate acestea, există încă un potențial neexploatat. Normele actuale de protecție și de asigurare a respectării protecției ar putea fi mai precise, iar rolurile statelor membre și ale Comisiei în cadrul procesului de înregistrare ar putea fi mai bine identificate. În plus, există diferite sisteme de indicații geografice pentru diferite tipuri de produse agricole. Pe baza rezultatelor evaluării continue³⁴, Comisia va analiza modalități de a **consolida, a moderniza, a raționaliza și a aplica mai bine**

²⁹ Parlamentul European a aprobat pachetul de reformă a mărcilor la 15 decembrie 2015: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property/trade-mark-protection_ro.

³⁰ „[Report on the evaluation of EU legislation on design protection](#)” (Raport referitor la evaluarea legislației UE privind protecția desenelor și modelelor industriale).

³¹ [Directiva 98/71/CE](#) privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale și [Regulamentul \(CE\) nr. 6/2002 al Consiliului](#) privind desenele sau modelele industriale comunitare.

³² A se vedea [strategia „De la fermă la consumator”](#) anunțată de Comisie pentru a consolida durabilitatea criteriilor pentru indicațiile geografice.

³³ „[Evaluation of \(agricultural\) GI and Traditional Specialities Guaranteed protected in the EU](#)” [Evaluarea indicațiilor geografice (agricole) și a specialităților tradiționale garantate protejate în UE], 2019.

³⁴ „[Evaluation of \(agricultural\) GIs and Traditional Specialities Guaranteed protected in the EU](#)”, 2019.

protecția indicațiilor geografice pentru produse agricole, pentru alimente, pentru vinuri și pentru băuturi spirtoase³⁵.

Numai unele state membre dispun în prezent de norme pentru a asigura protecția indicațiilor geografice în cazul produselor neagricole (cum ar fi artizanatul). La nivelul UE, nu există în prezent niciun mecanism uniform de protecție a unor astfel de indicații geografice neagricole, care sunt deseori o parte importantă a identității locale, atrag turiștii, păstrează competențe unice și contribuie la crearea de locuri de muncă. Un studiu recent³⁶ arată că un sistem armonizat pentru produsele neagricole ar fi benefic pentru economia UE. Acesta ar oferi consumatorilor o mai bună vizibilitate și indicații de autenticitate pentru aceste produse. De asemenea, el ar putea ajuta producătorii să rămână competitivi și să colaboreze pe piețe de nișă și ar putea da un impuls regiunilor mai puțin dezvoltate³⁷. Din aceste motive, în cadrul reformei generale a sistemului de indicații geografice și pe baza unei evaluări detaliate a impactului costurilor și beneficiilor sale potențiale, Comisia va analiza fezabilitatea creării unui **sistem eficient și transparent al UE de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole**. De asemenea, acest lucru ar permite UE să beneficieze pe deplin de oportunitățile oferite de sistemul internațional al denumirilor de origine și al indicațiilor geografice³⁸. În general, el ar oferi un avans mai important în ceea ce privește promovarea recunoașterii la nivel mondial a indicațiilor geografice din UE.

Sistemul de **protecție comunitară a soiurilor de plante (CPVR)** joacă și el un rol esențial pentru economia UE. Un sistem robust de protecție a soiurilor de plante stimulează amelioratorii să dezvolte noi soiuri, contribuind astfel la realizarea obiectivelor Pactului verde european și a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite. Comisia va continua să **monitorizeze aplicarea corespunzătoare a sistemului și va încerca să aducă îmbunătățiri suplimentare, acolo unde este necesar**³⁹. Evaluarea din 2011 a legislației CPVR a concluzionat ca sistemul, care funcționează bine în ansamblu, trebuie menținut, deși cu unele ajustări bine direcționate. Această concluzie este susținută de deficiențe identificate mai recent⁴⁰ care ar putea fi abordate, după realizarea unei evaluări, în cadrul unei revizuii specifice a legislației pe termen mediu.

Pe lângă reformele menționate anterior, Comisia va analiza, împreună cu părțile interesate și cu oficiile pentru proprietate intelectuală, **utilizarea noilor tehnologii** precum inteligența artificială și **blockchain pentru a îmbunătăți în continuare eficacitatea sistemelor noastre de proprietate intelectuală**. În fapt, noile tehnologii pot contribui la facilitarea protecției proprietății intelectuale⁴¹, pot îmbunătăți transparența, pot permite o distribuire

³⁵ Revizuirea sistemului UE de indicații geografice în domeniul produselor agricole și al alimentelor, al vinurilor și al băuturilor spirtoase ([Consultare IIA](#)).

³⁶ „[Economic aspects of geographical indication protection at the EU level for non-agricultural products](#)” (Aspecte economice ale protecției indicațiilor geografice la nivelul UE pentru produsele neagricole), 2020.

³⁷ Mai precis, introducerea unei protecții a indicațiilor geografice la nivelul UE pentru produsele neagricole ar putea duce, pe termen mai lung, la o creștere preconizată generală a comerțului intra-UE, de aproximativ 4,9-6,6 % din exporturile actuale intra-UE (37,6-50 de miliarde EUR). Previiziunile arată că, în cazul unui sistem uniform, gradul de ocupare a forței de muncă la nivel regional ar putea crește cu 0,12-0,14 % și că în UE, în ansamblu, ar putea fi create 284 000-338 000 de noi locuri de muncă. A se vedea „[Geographical indications for non-agricultural products. Cost of non-Europe report](#)” (Indicațiile geografice pentru produsele neagricole. Raport privind costul non-Europei), 2019.

³⁸ Pe baza [sistemului de la Lisabona pentru înregistrarea internațională a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice](#) gestionat de Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale.

³⁹ „[Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the EU](#)” (Sectoarele industriale care folosesc în mod intensiv drepturile de proprietate intelectuală și performanța economică în UE), EUIPO-OEB, 2019.

⁴⁰ Identificate în special pe baza contribuțiilor părților interesate, a analizei deciziilor CJUE, a recomandărilor grupurilor de lucru interinstituționale.

⁴¹ De exemplu, prin accelerarea căutării de noutăți și a procedurilor de înregistrare.

fără probleme a taxelor de licență⁴² și pot combate într-un mod mai eficace contrafacerea și pirateria. Pentru a explora întregul potențial al noilor tehnologii și pentru a promova adoptarea acestora, Comisia va încuraja un **dialog la nivel de industrie** care să acționeze ca grup de reflecție și să însoțească numeroasele inițiative aflate în curs în acest domeniu.

În plus, revoluția digitală necesită **reflecție cu privire la ceea ce trebuie protejat și la modul de protecție. Tehnologiile de inteligență artificială** creează noi opere și invenții. În unele cazuri, de exemplu în sectorul cultural, utilizarea de mașini inventive poate deveni o regulă. Aceste evoluții ridică problema protecției care ar trebui acordată produselor create cu ajutorul tehnologiilor de inteligență artificială. Discuții privind impactul inteligenței artificiale asupra DPI sunt în curs de desfășurare atât în Europa, cât și la nivel internațional (a se vedea secțiunea 6). Un studiu publicat astăzi⁴³ subliniază necesitatea de a se face distincție între invențiile și creațiile generate cu ajutorul tehnologiilor de inteligență artificială și cele create exclusiv de tehnologiile de inteligență artificială. În timp ce invențiile și creațiile create în mod autonom de tehnologiile de inteligență artificială sunt încă în mare parte un subiect pentru viitor, Comisia consideră că sistemele de inteligență artificială nu ar trebui tratate ca autori sau ca inventatori. Această opinie este sprijinită, de asemenea, de direcția adoptată de OEB în cauza Dabus⁴⁴. Conform studiului, cadrul actual al UE privind proprietatea intelectuală și Convenția brevetului european par a fi adecvate, în linii mari, pentru a aborda provocările generate de invențiile și de creațiile dezvoltate cu ajutorul inteligenței artificiale. Cu toate acestea, persistă lacune în materie de armonizare⁴⁵ și se pot face în continuare îmbunătățiri⁴⁶. Acestea trebuie abordate pentru ca excelența europeană să înflorească în domeniul inteligenței artificiale. Ca prim pas, Comisia va cartografia și va analiza toate aspectele și se va angaja în discuții cu părțile interesate. Dialogul la nivel de industrie menționat anterior ar putea reprezenta un forum util în acest context.

În fine, Comisia **va asigura o aplicare coerentă și modernă a normelor**, în cooperare cu statele membre și cu părțile interesate.

În domeniul **drepturilor de autor**, Comisia se concentrează pe sprijinirea transpunerii și punerii în aplicare eficace și la timp a celor două directive recent adoptate referitoare la modernizarea cadrului UE privind drepturile de autor⁴⁷. O parte esențială a acestei activități se referă la punerea în aplicare a articolului 17 din noua Directivă privind drepturile de autor, care stabilește un regim juridic specific pentru utilizarea conținutului protejat prin drepturi de autor de către platformele de partajare a conținuturilor încărcate de utilizatori.

⁴² Metadata privind drepturile de autor, privind atât drepturile de proprietate intelectuală, cât și acordarea de licențe.

⁴³ Studiu privind tendințele și evoluțiile din „[Artificial Intelligence – Challenges to the IPR framework](#)”, studiu realizat de IVIR și JIPP, noiembrie 2020.

⁴⁴ În 2018, la OEB au fost depuse două cereri de brevet european. Ambele desemnau mașina „DABUS” ca inventator. Cele două cereri de brevet au fost respinse de OEB. OEB a considerat că inventatorul desemnat într-un brevet european trebuie să fie o persoană fizică. De asemenea, OEB a interpretat termenul „inventator” ca referindu-se la o persoană fizică în conformitate cu un standard aplicabil la nivel internațional. Aceste decizii au fost contestate.

⁴⁵ De exemplu, studiul subliniază lipsa armonizării normelor privind calitatea de autor și dreptul de autor, ceea ce poate duce la soluții naționale divergente în ceea ce privește operele create cu ajutorul inteligenței artificiale.

⁴⁶ De exemplu, studiul oferă recomandări pentru adaptarea conceptelor din legislația privind brevetele, precum activitatea inventivă și obligația de divulgare, la invențiile create cu ajutorul inteligenței artificiale.

⁴⁷ [Directiva \(UE\) 2019/790](#) privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE; [Directiva \(UE\) 2019/789](#) de stabilire a normelor privind exercitarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, aplicabile anumitor transmisii online ale organismelor de radiodifuziune și anumitor retransmisii ale programelor de televiziune și radio și de modificare a Directivei 93/83/CEE a Consiliului. Statele membre trebuie să transpună aceste directive până la 7 iunie 2021.

Comisia a desfășurat un amplu dialog cu părțile interesate pentru a colecta punctele de vedere ale părților interesate relevante cu privire la principalele subiecte legate de aplicarea acestui articol. Ținând seama de rezultatele dialogului, Comisia va emite în curând orientări pentru a sprijini statele membre în punerea în aplicare a acestei dispoziții. În ceea ce privește cadrul existent al UE privind drepturile de autor, Comisia va lucra, de asemenea, la o serie de rapoarte care decurg din dispoziții specifice precum clauzele de reexaminare prevăzute în mai multe instrumente ale UE privind drepturile de autor, inclusiv în Directiva privind durata de protecție, în Directiva privind gestiunea colectivă a drepturilor, în așa-numita Directivă de la Marrakesh și în Regulamentul privind portabilitatea⁴⁸.

În ceea ce privește piața biotehnologiilor, aflată în rapidă dezvoltare, este esențială aplicarea **Directivei privind biotehnologiile**⁴⁹. Brevetele pentru biotehnologii oferă stimulente esențiale, dar trebuie eliberate numai în circumstanțe justificate. Directiva privind biotehnologiile oferă un cadru echilibrat în această privință, a cărei aplicare va continua să fie monitorizată de către Comisie⁵⁰.

Pentru a îmbunătăți modul în care sunt protejate DPI în UE, Comisia:

- va sprijini o introducere rapidă a sistemului de **brevete unitare**, în vederea creării unui ghiseu unic pentru protecția brevetelor și pentru asigurarea respectării acestora în întreaga UE (2021);
- va optimiza **sistemul de certificate suplimentare de protecție**, pentru a-l face mai transparent și mai eficient (primul trimestru al anului 2022);
- va moderniza legislația UE privind **desenele și modelele industriale**, pentru a o face mai accesibilă și pentru a sprijini mai bine tranziția către economia digitală și verde (al patrulea trimestru al anului 2021);
- va consolida sistemul de protecție a **indicațiilor geografice aferente produselor agricole**, pentru a-l face mai eficace, și va analiza, pe baza unei evaluări a impactului, dacă să propună un sistem de protecție la nivelul UE pentru **indicațiile geografice neagricole** (al patrulea trimestru al anului 2021);
- va evalua **legislația privind soiurile de plante** (al patrulea trimestru al anului 2022).

3. PROMOVAREA UNEI UTILIZĂRI ȘI IMPLEMENTĂRI EFICACE A PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE, ÎN SPECIAL DE CĂTRE IMM-URI

În timp ce strategiile inteligente privind proprietatea intelectuală pot acționa ca un catalizator pentru creștere, deseori inovatorii și creatorii europeni nu reușesc să profite de beneficiile proprietății intelectuale. Acest lucru subminează în mod critic capacitatea UE de a inova și de a-și consolida reziliența în domenii importante ale economiei. Europa trebuie

⁴⁸ [Directiva 2011/77/UE](#) de modificare a Directivei 2006/116/CE privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe; [Directiva 2014/26/UE](#) privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online; [Directiva \(UE\) 2017/1564](#) privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate; [Regulamentul \(UE\) 2017/1128](#) privind portabilitatea transfrontalieră a serviciilor de conținut online.

⁴⁹ [Directiva 98/44/CE](#) privind protecția juridică a invențiilor biotehnologice.

⁵⁰ În special în ceea ce privește asigurarea punerii integrale în aplicare a [Comunicării Comisiei privind anumite articole din Directiva nr. 98/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția juridică a invențiilor biotehnologice](#) din 3 noiembrie 2016, astfel cum a fost aprobată de Parlament și de Consiliu, clarificând faptul că produsele care rezultă din procese esențial biologice nu pot fi brevetate.

să profite și mai mult de valoarea cunoștințelor pe care întreprinderile noastre le creează, le dezvoltă și le partajează în mod constant, ajutându-le să gestioneze aceste active într-un mod mai dinamic și facilitând un acces ameliorat la capital și la finanțare.

Pentru a realiza acest lucru, Comisia:

- Pe termen scurt, împreună cu EUIPO, va oferi sprijin financiar sau **vouchere de proprietate intelectuală** pentru IMM-urile afectate de criza provocată de pandemia de COVID-19, ajutându-le să își gestioneze portofoliile de proprietate intelectuală. Această schemă, cu un buget de 20 de milioane EUR⁵¹ pentru un an, ar trebui să devină operațională începând de la 1 ianuarie 2021 și va acoperi rambursările parțiale pentru înregistrările de mărci și de desene și modele industriale și pentru o scanare privind proprietatea intelectuală (o analiză a activelor necorporale ale unei întreprinderi de către un profesionist și o serie de recomandări inițiale cu privire la modul de gestionare strategică a acestor active).
- În paralel, va continua să ofere⁵² **consiliere** personalizată **în domeniul proprietății intelectuale**, în cadrul programului Orizont Europa, ajutând întreprinderile inovatoare în diferitele stadii ale procesului de cercetare și inovare. De asemenea, va explora posibilitățile de extindere a consilierii în domeniul proprietății intelectuale la alte programe de cercetare și de investiții ale UE, inclusiv la platforma de consiliere din cadrul InvestEU. Pentru un grup selectat de întreprinderi foarte inovatoare, Comisia va combina consultanța strategică cu sprijinul financiar pentru dezvoltarea portofoliilor de proprietate intelectuală⁵³.
- În sens mai larg și în cooperare cu EUIPO, va oferi un acces de tip „ghişeu unic” la informații și la consiliere cu privire la proprietatea intelectuală⁵⁴. EUIPO⁵⁵ va dezvolta o platformă, și anume **Centrul european de informare privind proprietatea intelectuală**, care va fi conectat la portalul digital unic și va oferi acces la toate informațiile relevante nu numai cu privire la formalitățile în materie de proprietate intelectuală, ci și la serviciile conexe (de exemplu, depunerea cererilor pentru protecția numelor de domenii, înregistrarea denumirilor de întreprinderi), punând la dispoziție, în același timp, sisteme ușor de utilizat pentru depunerea cererilor de către IMM-uri. De asemenea, Comisia va integra sprijinul și consilierea în domeniul proprietății intelectuale prin intermediul diferitelor sale rețele de sprijinire a IMM-urilor⁵⁶, pentru a ajunge într-un mod mai eficace la întreprinderile mici.
- În fine, va facilita **valorificarea** de către IMM-uri a **proprietății lor intelectuale atunci când încearcă să obțină acces la finanțare**. Cu toate că activele necorporale se numără adesea printre cele mai valoroase active, un sondaj arată că nu multe IMM-uri beneficiază de pe urma proprietății lor intelectuale atunci când încearcă să

⁵¹ Din programul COSME și finanțată în principal din excedentul EUIPO.

⁵² A se vedea, pentru programul actual, [IPA4SME](#).

⁵³ Comisia va testa conceptul în cadrul proiectului „[Closing the finance gap for IPR-driven start-ups and SMEs](#)” (Eliminarea deficitului de finanțare pentru întreprinderile nou-înființate și IMM-urile care se bazează pe DPI).

⁵⁴ Astfel încât fiecare IMM să aibă cu ușurință acces la consiliere, după cum se subliniază în strategia pentru IMM-uri.

⁵⁵ Aceasta este o inițiativă din cadrul programului EUIPO pentru IMM-uri, care va fi dezvoltată în cooperare cu Rețeaua Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPN), compusă din EUIPO și oficiile naționale pentru proprietate intelectuală din statele membre ale UE.

⁵⁶ Acești consilieri lucrează prin intermediul unor rețele sau al unor furnizori de consiliere din Rețeaua întreprinderilor europene, din centrele de inovare, din [rețelele de clustere](#) sau din platforma de consiliere InvestEU (care evoluează din actuala [Platformă europeană de consiliere în materie de investiții](#)).

obține acces la finanțare⁵⁷. Băncile și furnizorii de capital de risc sunt reticenți să ofere finanțare bazându-se pe proprietatea intelectuală ca activ, iar criza provocată de pandemia de COVID-19 a accentuat și mai mult această aversiune față de riscuri. Un studiu recent arată că există o lacună evidentă în ceea ce privește finanțarea IMM-urilor care își utilizează activele intelectuale⁵⁸. Comisia va discuta cu comunitatea financiară modul în care evaluarea proprietății intelectuale i-ar putea ajuta să ia mai bine în considerare activele intelectuale ale IMM-urilor⁵⁹. Proiectul-pilot de „diligentă tehnică” anunțat în strategia pentru IMM-uri va fi o modalitate de a testa evaluarea proprietății intelectuale într-un context mai larg legat de tehnologie⁶⁰. Pe baza experienței acumulate cu mecanismele existente de garantare bancară⁶¹, Comisia va analiza, de asemenea, modul în care pot fi utilizate mai bine garanțiile pentru a sprijini IMM-urile și creatorii în cadrul proiectelor bazate pe proprietatea intelectuală.

Pe lângă aceste activități orientate către IMM-uri, Comunicarea Comisiei intitulată „Un nou SEC pentru cercetare și inovare”⁶² subliniază necesitatea de a transforma rezultatele excelentei activități de cercetare europene în inovare disruptivă și de a **promova o mai bună gestionare a proprietății intelectuale în cadrul comunității de cercetare și inovare mai largi**; în acest sens, Comisia va lansa o campanie de sensibilizare pentru a promova valorificarea proprietății intelectuale în cadrul evaluării întreprinderilor de către investitori. De exemplu, Comisia își va actualiza Recomandarea privind gestionarea proprietății intelectuale în activitățile de transfer de cunoștințe prin intermediul principiilor directe pentru valorificarea cunoștințelor. Această revizuire va fi însoțită de un cod de bune practici pentru utilizarea inteligentă a proprietății intelectuale și combinată cu sprijin din partea InvestEU pentru titularii de proiecte prin consiliere tehnică, financiară și juridică, inclusiv cu privire la proprietatea intelectuală.

De asemenea, vor fi luate măsuri pentru a se **asigura faptul că proprietatea intelectuală finanțată din fonduri publice este utilizată în mod echitabil și eficace**. Comisia a lansat deja o nouă platformă pentru a favoriza valorificarea rezultatelor cercetării și inovării finanțate de UE⁶³ și o platformă care prezintă activitățile de cercetare și de inovare sprijinite de UE pentru a combate răspândirea coronavirusului și pentru a sprijini gradul de pregătire pentru alte epidemii⁶⁴. Scopul este de a se **asigura faptul că rezultatele obținute cu ajutorul fondurilor UE sunt utilizate în beneficiul economiei UE**. Din acest motiv, în cadrul programului Orizont Europa, atunci când proprietatea intelectuală privind rezultatele

⁵⁷ Potrivit [tabloului de bord al IMM-urilor întocmit de EUIPO](#) în 2019, numai 13 % din IMM-urile care dețin drepturi de proprietate intelectuală au încercat să utilizeze active necorporale pentru a obține finanțare: 9 % cu succes și 4 % fără succes.

⁵⁸ Studiu intitulat „[Financing intangibles: Is there a market failure?](#)” (Finanțarea activelor necorporale: există o disfuncționalitate a pieței?), CE 2020.

⁵⁹ Acest lucru se poate realiza în cadrul InvestEU și se va baza pe experiența dobândită prin proiectul „Finanțare, învățare, inovare și brevetare pentru industriile culturale și creative” și pe studiul intitulat „[Financing intangibles: Is there a market failure?](#)” (Finanțarea activelor necorporale: există o disfuncționalitate a pieței?), CE 2020.

⁶⁰ [Comunicare a Comisiei](#), O strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală, COM(2020) 103 final, 10 martie 2020.

⁶¹ A se vedea [Fondul de garantare pentru IMM-uri InnovFin](#) sau Mecanismul de garantare pentru sectoarele culturale și creative.

⁶² [Comunicare privind Spațiul european de cercetare \(SEC\)](#).

⁶³ A se vedea [Platforma de prezentare a rezultatelor programului Orizont](#).

⁶⁴ A se vedea platforma pentru [cercetare și inovare în domeniul coronavirusului](#).

cercetării urmează să fie exploatată în principal în țări terțe neasociate, solicitanții vor trebui să explice modul în care acest lucru este în continuare în interesul UE⁶⁵.

În plus, protecția proprietății intelectuale și difuzarea pe scară largă a noilor tehnologii vor continua să fie elemente centrale ale proiectelor importante de interes european comun (PIIEC-uri) legate de cercetare și inovare și ale finanțării în cadrul Fondului european de dezvoltare regională.

De asemenea, este necesară **îmbunătățirea condițiilor de protejare și de utilizare a proprietății intelectuale de către întreprinderi în cadrul achizițiilor publice**, pentru a stimula inovarea și a da un impuls economiei. Statele membre ar trebui să ia în considerare posibilitatea ca, acolo unde este cazul, să lase dreptul de proprietate intelectuală contractanților, cu excepția cazului în care sunt în joc interese publice superioare sau există strategii de licențe deschise care sunt incompatibile. După cum s-a anunțat în strategia pentru IMM-uri, Comisia va clarifica aspectele legate de proprietatea intelectuală în cadrul achizițiilor publice prin actualizarea orientărilor privind achizițiile publice de soluții inovatoare.

Pentru a stimula adoptarea și utilizarea proprietății intelectuale, Comisia:

- va pune la dispoziție, împreună cu EUIPO, **o schemă de vouchere de proprietate intelectuală pentru IMM-uri**, în vederea finanțării înregistrării DPI și a consilierii strategice în materie de proprietate intelectuală (primul trimestru al anului 2021);
- **va introduce servicii de asistență în domeniul proprietății intelectuale pentru IMM-uri** în cadrul programului „Orizont Europa” și le va extinde și la alte programe (2020 și ulterior).

4. FACILITAREA ACCESULUI LA ACTIVELE PROTEJATE DE PROPRIETATEA INTELECTUALĂ ȘI A PARTAJĂRII ACESTORA

În economia actuală, un acces mai ușor și mai rapid la cunoștințe, la date și la tehnologii, inclusiv la cele protejate de proprietatea intelectuală, este esențial. O economie rezilientă, verde⁶⁶ și competitivă are nevoie de instrumente care să faciliteze, în momente de criză, accesul la tehnologiile critice protejate de proprietatea intelectuală, care să faciliteze acordarea de licențe pentru drepturile de autor și brevetele esențiale pentru standarde și care să promoveze schimbul de date.

- *Instrumente mai bune pentru facilitarea accesului la proprietatea intelectuală critică în momente de criză*

Criza provocată de pandemia de COVID-19 subliniază importanța unui sistem de proprietate intelectuală eficace, care să ofere stimulente puternice pentru inovare și un acces facil la proprietatea intelectuală pentru tehnologii. Sunt necesare stimulente și finanțare pentru activitățile de cercetare și dezvoltare, pentru a se asigura dezvoltarea și

⁶⁵ În mod similar, în cadrul Fondului european de apărare (FEA) au fost introduse, de asemenea, dispoziții specifice pentru a proteja rezultatele acțiunilor de cercetare și dezvoltare sprijinite financiar și disponibilitatea acestora în UE. Printre acestea se numără obligația de a notifica *ex ante* Comisia în cazul transferului de proprietate asupra rezultatelor și a proprietății intelectuale aferente (și în cazul acordării de licențe exclusive pentru acțiunile de cercetare) către țări terțe neasociate sau entități din țări terțe neasociate, precum și obligația de a rambursa finanțarea UE în cazul în care un astfel de transfer de rezultate/prorietate intelectuală ar contraveni intereselor de securitate și de apărare ale Uniunii și ale statelor sale membre sau obiectivelor FEA.

⁶⁶ În domeniul datelor de mediu (permițând realizarea unei analize a ciclului de viață), datele controlate de DPI ar trebui să fie în echilibru cu interesul public de a calcula amprenta ecologică a produselor și a organizațiilor.

disponibilitatea rapidă a noilor tehnologii, precum vaccinurile sau tratamentele noi. Prin urmare, trebuie să asigurăm, cu instrumente mai bune, faptul că sistemul de proprietate intelectuală permite accesul la tehnologii critice, acolo unde și atunci când este necesar, asigurând, în același timp, un randament adecvat al investițiilor pentru inovatori.

Până în prezent, **criza provocată de pandemia de COVID-19 a demonstrat reziliența sistemului nostru de proprietate intelectuală**. Acest lucru se datorează, în mare parte, unui angajament și unei cooperări puternice între actorii publici și privați și diverselor inițiative luate pentru a stimula dezvoltarea și disponibilitatea vaccinurilor și a altor materiale critice.

Comisia sprijină punerea în comun și acordarea voluntară de licențe în ceea ce privește proprietatea intelectuală legată de terapiile și de vaccinurile împotriva COVID-19⁶⁷, în conformitate cu rezoluția Adunării Mondiale a Sănătății⁶⁸. Asemenea scheme trebuie să se bazeze pe participare voluntară, asigurând un acces larg și echitabil și permițând deținătorilor de proprietate intelectuală să își recupereze investițiile într-un mod echilibrat. De asemenea, Comisia a luat măsuri pentru a promova cooperarea în sectorul privat în vederea abordării într-un mod eficient a penuriei de produse și de servicii esențiale⁶⁹ și a asigurării faptului că rezultatele programelor de cercetare și de inovare finanțate din fonduri publice din UE și din statele sale membre sunt puse la dispoziție, în special pentru a stimula producția de materiale critice⁷⁰.

Cu toate acestea, în perspectivă, Comisia consideră că este necesar să se îmbunătățească **instrumentele existente pentru a face față situațiilor de criză**.

Comisia analizează modalități de stimulare a **punerii rapide în comun a proprietății intelectuale critice în momente de criză**, de exemplu prin intermediul unui sistem nou de acordare a licențelor care pune la dispoziție proprietatea intelectuală critică într-un mod controlat și temporar, astfel încât producția de produse protejate de drepturi de proprietate intelectuală să poată fi intensificată rapid, inclusiv prin reorientarea producției.

În fine, Comisia consideră că este necesar să se asigure faptul că există **sisteme eficace de eliberare a licențelor obligatorii**, care să fie utilizate ca **mijloc de ultimă instanță** și ca plasă de siguranță, atunci când toate celelalte eforturi de a pune la dispoziție proprietatea intelectuală au eșuat. Acordul OMC privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS) prevede posibilitatea, în condițiile enumerate, de a elibera licențe obligatorii, și anume autoritatea guvernamentală de a acorda permisiune unei părți care dorește să utilizeze o invenție brevetată fără consimțământul titularului brevetului. Procedura poate fi accelerată în caz de urgență națională. În combinație cu Declarația de la Doha privind Acordul TRIPS și sănătatea publică, este clar că fiecare membru al OMC are nu numai dreptul de a acorda licențe obligatorii, ci și libertatea de a stabili motivele pe baza cărora se acordă astfel de licențe.

⁶⁷ [Comunicare a Comisiei](#) - Strategia UE privind vaccinurile împotriva COVID-19, COM(2020) 245 final, 17 iunie 2020.

⁶⁸ [Rezoluția 73 a Adunării Mondiale a Sănătății](#).

⁶⁹ [Comunicare a Comisiei](#) - „Temporary Framework for assessing antitrust issues related to business cooperation in response to situations of urgency stemming from the current COVID-19 outbreak” (Cadru temporar pentru evaluarea aspectelor antitrust legate de cooperarea dintre întreprinderi ca răspuns la situațiile de urgență legate de actuala pandemie de COVID-19), C(2020) 3200 final.

⁷⁰ [Manifestul pentru cercetarea UE privind COVID-19](#), lansat pentru a maximiza accesibilitatea rezultatelor cercetării în lupta împotriva COVID-19, a fost sprijinit până în prezent de peste 600 de organizații (precum universități, institute de cercetare, întreprinderi private, între care și IMM-uri, și organizații ale societății civile) și de peste 1 800 de persoane din întreaga Europă și din afara acesteia.

În Europa, acordarea de licențe obligatorii este reglementată în principal de legislația națională⁷¹. Comisia invită statele membre să se asigure că instrumentele de care dispun sunt cât mai eficace posibil, de exemplu prin instituirea unor proceduri accelerate pentru eliberarea licențelor obligatorii în situații de urgență. În plus, ea consideră că este necesară o coordonare mai strânsă în acest domeniu, pentru a se evita efectele de denaturare a inovării și a comerțului. **Coordonarea și schimbul de informații de timpuriu** dintre statele membre, de exemplu cu privire la durata și la redevențele oricăror astfel de licențe, ar trebui să contribuie la obținerea unor beneficii maxime, evitând în același timp denaturările excesive. Comisia va analiza, împreună cu statele membre, posibilitatea de a crea un mecanism de coordonare de urgență, care să fie declanșat în cel mai scurt timp atunci când statele membre au în vedere eliberarea unei licențe obligatorii.

- *Facilitarea acordării de licențe pentru proprietatea intelectuală prin sporirea transparenței, în special în ceea ce privește drepturile de autor*

Pentru a facilita acordarea de licențe și partajarea proprietății intelectuale, este nevoie de **mai multă transparență în ceea ce privește proprietatea și gestionarea** tuturor tipurilor de proprietate intelectuală. Brevetul unitar va oferi un progres real în domeniul brevetelor.

Utilizarea de **metadate de înaltă calitate și de noi tehnologii** precum *blockchain* ar putea contribui, de asemenea, la obținerea unei mai mari transparențe și a unei mai bune gestionări a datelor privind drepturile, în special în ceea ce privește **drepturile de autor**, și la o identificare mai precisă a titularilor drepturilor⁷².

Comisia lansează un studiu privind drepturile de autor și noile tehnologii, care se va axa pe gestionarea datelor privind drepturile de autor și pe inteligența artificială. Rezultatele acestui studiu ar trebui să fie disponibile în 2021. Comisia va colabora în continuare cu părțile interesate relevante pentru a promova calitatea datelor privind drepturile de autor și pentru a realiza o „**infrastructură a drepturilor de autor**”⁷³ funcțională (de exemplu, îmbunătățirea informațiilor fiabile și actualizate privind titularii de drepturi, termenele și condițiile, precum și oportunitățile de acordare a licențelor)⁷⁴.

- *Brevete esențiale pentru standarde*

Brevetele esențiale pentru standarde (BES-uri) sunt brevete pentru tehnologii încorporate în standarde. Numărul de BES-uri și numărul de titulari de BES sunt în creștere (de exemplu, pentru standardele de conectivitate mobilă au fost declarate la ETSI peste 25 000 de familii de brevete⁷⁵ de către un grup din ce în ce mai mare de titulari de BES, iar standardele tehnologice nou apărute conțin deseori BES-uri). BES-urile joacă un rol esențial în dezvoltarea tehnologiei 5G și a internetului obiectelor. Integrarea digitală a obiectelor, a dispozitivelor, a senzorilor și obiectelor de uz cotidian, cu aplicații care variază de la automobile, sănătate și energie conectate până la orașe inteligente, necesită soluții interoperabile bazate pe standarde.

⁷¹ Unica excepție este [Regulamentul \(CE\) nr. 816/2006](#), care prevede un regim specific de licențe obligatorii ce pune în aplicare articolul 31bis din Acordul TRIPS și se referă la fabricarea produselor farmaceutice pentru exportul către țări cu probleme de sănătate publică.

⁷² A se vedea, de asemenea, [documentul Consiliului 15016/19](#), „Developing the Copyright Infrastructure - Stocktaking of work and progress under the Finnish Presidency” (Dezvoltarea infrastructurii drepturilor de autor - bilanțul lucrărilor și al progreselor înregistrate în decursul președinției finlandeze).

⁷³ Setul de norme, tehnologii și instituții care definesc practicile de gestionare a datelor în industriile creative.

⁷⁴ A se vedea „[SMART 2019/0038](#) – Study on Copyright and New technologies: copyright data management and Artificial Intelligence” (Studiu privind drepturile de autor și noile tehnologii: gestionarea datelor privind drepturile de autor și inteligența artificială).

⁷⁵ „[Landscape study of potentially essential patents disclosed to ETSI](#)” (Studiu de ansamblu privind brevetele potențial esențiale care au fost prezentate ETSI), 2020.

În acest context, este esențial să existe norme stabile, eficiente și echitabile care să reglementeze acordarea de licențe pentru BES-uri. În pofida orientărilor furnizate în Comunicarea din 2017 privind BES-urile⁷⁶, unele întreprinderi continuă să întâmpine dificultăți în a ajunge la un acord cu privire la acordarea de licențe pentru BES-uri. Acest lucru poate conduce frecvent la litigii, în cadrul cărora titularii de brevete susțin că BES-ul lor a fost încălcat, iar cealaltă parte reclamă faptul că titularul brevetului a impus condiții inechitabile privind un contract de licență. Cu toate că, în prezent, cele mai mari litigii par să apară în sectorul autovehiculelor, ele ar putea să se extindă, deoarece acordarea de licențe pentru BES-uri este relevantă și pentru ecosistemele din domeniul sănătății, al energiei, al producției inteligente, al tehnologiilor digitale și al electronicelor⁷⁷.

Pe termen scurt, Comisia va facilita inițiativele conduse de industrie pentru a reduce fricțiunile și litigiile în rândul actorilor din anumite sectoare.

În paralel, pe baza abordării din 2017, Comisia va avea în vedere **reforme** pentru a clarifica și a îmbunătăți în continuare cadrul care reglementează declararea, acordarea de licențe și asigurarea respectării drepturilor în ceea ce privește BES-urile. De exemplu, Comisia va analiza posibilitatea creării unui sistem independent de verificare a caracterului esențial de către terți, pentru a ameliora securitatea juridică și pentru a reduce costurile aferente litigiilor⁷⁸. Eventualele reforme vor ține seama de experiența obținută în urma orientărilor furnizate în Comunicarea din 2017 privind BES-urile și de discuțiile cu părțile interesate relevante.

- *Promovarea schimbului de date*

În fine, astfel cum se prevede în recenta strategie europeană privind datele a Comisiei⁷⁹, UE are nevoie de un **cadru solid care să permită întreprinderilor să creeze, să acceseze, să partajeze și să utilizeze date**. Între 2018 și 2025, valoarea economiei bazate pe date a UE aproape că se va tripla, ajungând în 2025 la 829 de miliarde EUR și reprezentând 5,8 % din PIB-ul UE⁸⁰). Dat fiind că unele date pot fi protejate prin drepturi de proprietate intelectuală sau ca secrete comerciale, Comisia evaluează în prezent cadrul privind proprietatea intelectuală pentru a asigura un echilibru între necesitatea de a promova schimbul de date (de exemplu, pentru a facilita accesul la date și utilizarea acestora de către IMM-uri, pentru a facilita reparațiile) și necesitatea de a putea proteja interesele legitime.

Promovarea schimbului de date necesită un mediu sigur în care întreprinderile să poată continua să investească în generarea și colectarea de date, partajându-le în același timp într-un mod securizat, având încredere că datele lor comerciale sensibile nu vor fi dobândite, utilizate sau divulgate în mod ilegal. **Directiva privind secretele comerciale**⁸¹ oferă deja instrumente eficace de protecție, însă este posibil să fie necesară clarificarea domeniului său de aplicare, de exemplu ce tip de date sau seturi de date ar putea fi considerate „secrete comerciale”, dacă setul actual de excepții poate sprijini economia datelor și economia verde⁸² și dacă și în ce mod instrumentele oferite de directivă pot fi utilizate pentru a

⁷⁶ [Comunicare a Comisiei](#) - Stabilirea abordării UE a brevetelor esențiale pentru standarde, COM(2017) 712 final, 29 noiembrie 2017.

⁷⁷ Precum și sănătatea inteligentă, energia inteligentă și internetul obiectelor.

⁷⁸ [„Pilot study for essentiality assessment of Standard Essential Patents report” \(Raport privind studiul-pilot referitor la evaluarea caracterului esențial al brevetelor esențiale pentru standarde\)](#).

⁷⁹ [Comunicare a Comisiei](#) - O strategie europeană privind datele, COM(2020) 66 final, 19 februarie 2020.

⁸⁰ A se vedea [fișa informativă referitoare la strategia europeană privind datele](#).

⁸¹ [Directiva \(UE\) 2016/943](#) privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate (secrete comerciale) împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale.

⁸² De exemplu, în sectorul cartușelor de toner și de cerneală pentru imprimante, au fost prezentate diverse argumente, în principal de către producătorii de echipamente originale (OEM), împotriva refabricării produselor lor de către terți, în timp ce producătorii independenți care se ocupă de refabricare (în special IMM-

combate în mod eficient dobândirea, utilizarea și divulgarea ilegală a datelor și a seturilor de date. În vederea clarificării acestor aspecte și a identificării celor mai bune practici, Comisia a lansat un studiu care pune un accent special pe sectoare strategice, inclusiv pe sectorul sănătății și pe cel al autovehiculelor. Pe baza rezultatelor și ca parte a „actului legislativ privind datele”⁸³, Comisia va analiza necesitatea unor măsuri suplimentare, de exemplu orientări specifice.

Directiva privind bazele de date⁸⁴ prevede protecția *sui generis* a bazelor de date, care sunt rezultatul unor investiții substanțiale. O evaluare recentă⁸⁵ a arătat că, deși Directiva privind bazele de date oferă valoare adăugată, ea ar putea fi revizuită pentru a facilita accesul la date și utilizarea acestora. Prin urmare, pe baza strategiei europene privind datele, Comisia va reexamina directiva, în special pentru a facilita schimbul și comercializarea datelor generate de mașini și ale datelor generate în contextul implementării internetului obiectelor. Reexaminarea va avea loc în paralel cu actul legislativ privind datele⁸⁶ și va ține seama de inițiativele privind schimbul de date în domeniul legislației antitrust⁸⁷.

Pentru a stimula acordarea de licențe și partajarea proprietății intelectuale, Comisia:

- va asigura **disponibilitatea proprietății intelectuale critice în momente de criză**, inclusiv prin intermediul unor noi instrumente de acordare a licențelor și al unui sistem de coordonare a acordării licențelor obligatorii (2021-2022);
- va îmbunătăți **transparența și previzibilitatea în ceea ce privește acordarea de licențe pentru BES-uri**, prin încurajarea inițiativelor conduse de industrie, în sectoarele cele mai afectate, combinate cu posibile reforme, inclusiv în materie de reglementare, dacă și acolo unde este necesar, cu scopul de a clarifica și de a îmbunătăți cadrul privind BES și de a pune la dispoziție instrumente eficace în materie de transparență (primul trimestru al anului 2022);
- va promova **accesul la date și schimbul de date**, protejând în același timp interesele legitime, prin clarificarea anumitor dispoziții esențiale ale Directivei privind secretele comerciale și printr-o reexaminare a Directivei privind bazele de date (al treilea trimestru al anului 2021).

urile) nu dispun de resursele necesare pentru a se angaja în proceduri judiciare împotriva marilor OEM-uri, chiar atunci când este posibil ca producătorul care se ocupă de refabricare să funcționeze în mod legal. Această amenințare percepută poate avea un efect de descurajare asupra întreprinderilor mai mici care doresc să intre în activitatea de refabricare. A se vedea: „Study on the implementation of product design requirements set out in Article 4 of the WEEE Directive The case of re-usability of printer cartridges: final report” (Studiu privind punerea în aplicare a cerințelor de proiectare a produselor prevăzute la articolul 4 din Directiva DEEE. Cazul posibilității de reutilizare a cartușelor pentru imprimante: raport final), Kling et al, pentru Comisia Europeană (DG ENV), 2018.

⁸³ Strategia europeană privind datele prevede analizarea necesității unor acțiuni legislative cu privire la aspecte care afectează relațiile dintre actorii din economia datelor, pentru a furniza stimulente în vederea realizării unui schimb intersectorial de date. Asemenea aspecte (de exemplu, schimbul de date între întreprinderi și autorități, schimbul de date între întreprinderi prin intermediul drepturilor de utilizare a datelor cogenerate) ar putea fi abordate într-un act legislativ privind datele (2021).

⁸⁴ [Directiva 96/9/CE](#) privind protecția juridică a bazelor de date.

⁸⁵ „[Evaluation of Directive 96/9/EC](#) on the legal protection of databases” (Evaluarea Directivei 96/9/CE privind protecția juridică a bazelor de date), SWD(2018) 147 final.

⁸⁶ [Programul de lucru al Comisiei pentru 2021](#).

⁸⁷ Schimbul de date constituie un schimb de informații care trebuie să se desfășoare în conformitate cu normele antitrust, astfel cum se subliniază în orientările orizontale ale Comisiei, care explică ce tipuri de informații pot fi partajate. Reexaminarea în curs a acestor orientări va analiza dacă sunt necesare orientări privind schimbul de date pentru noi forme de colaborare în domeniul cercetării și dezvoltării. De asemenea, Comisia va analiza dacă sunt necesare orientări suplimentare cu privire la momentul în care accesul la date ar putea fi impus în temeiul doctrinei privind instalațiile esențiale.

5. COMBATEREA ÎNCĂLCĂRILOR DPI

O asigurare eficientă a respectării DPI face parte dintr-un sistem de proprietate intelectuală care funcționează bine. Comisia continuă să **monitorizeze îndeaproape aplicarea Directivei privind respectarea DPI**⁸⁸, pentru a asigura căi de atac judiciare eficiente și echilibrate. Ea colaborează cu statele membre și cu părțile interesate pentru a pune în aplicare orientările recente ale Comisiei⁸⁹, de exemplu pentru a se asigura că, în cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile, inclusiv condiția de proporționalitate, ordinele de încetare sunt aplicate în mod uniform și eficient în toate statele membre.

În domeniul brevetelor, lansarea Curții Unice în materie de Brevete ar trebui să faciliteze și să raționalizeze și mai mult asigurarea respectării drepturilor conferite prin brevete.

În ceea ce privește contrafacerea și pirateria, Comisia consideră că există o nevoie clară de intensificare a eforturilor. În 2016, importurile în UE de mărfuri contrafăcute și piratate se ridicau la o valoare de 121 de miliarde EUR, reprezentând până la 6,8 % din importurile UE (față de 5 % din importurile UE în 2013)⁹⁰. Prezența produselor contrafăcute pe piața UE are ca rezultat pierderi directe de vânzări în valoare de 50 de miliarde EUR și pierderi directe de locuri de muncă de ordinul a 416 000 de locuri de muncă pe an⁹¹. De asemenea, constituie o amenințare gravă la adresa sănătății, a siguranței și a securității consumatorilor (de exemplu, măști pentru față contrafăcute)⁹² și are un impact negativ asupra mediului⁹³.

Pe internet au apărut noi forme de încălcare a DPI, precum furtul cibernetic de secrete comerciale (care reprezintă pierderi estimate la 60 de miliarde EUR în UE⁹⁴), televiziune prin protocol internet (IPTV) ilegală și alte forme de *streaming* (în direct) ilegal. Acestea prezintă provocări deosebite pentru industria producătoare și pentru sectorul creativ și cultural, precum și pentru sectorul sportului.

Comisia a anunțat deja că, înainte de sfârșitul anului, vor fi adoptate noi norme care **vor clarifica și vor actualiza responsabilitățile platformelor online** și vor elimina factorii care descurajează acțiunile lor voluntare de combatere a conținutului ilegal (mărfuri sau servicii) pe care îl intermediază. Viitoarea propunere de pachet legislativ privind serviciile digitale va viza armonizarea unui set de obligații juridice specifice și proporționale pentru serviciile digitale, a căror aplicare va fi asigurată de un cadru de supraveghere consolidat⁹⁵.

În plus, **capacitatea autorităților de aplicare a legii trebuie să fie consolidată în mod substanțial**. Contrafacerea și pirateria trebuie să devină o prioritate mai importantă. Comisia îndeamnă statele membre și Consiliul să includă infracțiunile legate de proprietatea intelectuală printre prioritățile următorului ciclu de politici ale UE – Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT)⁹⁶, pentru perioada 2022-2025. Aceasta intenționează să consolideze asigurarea respectării DPI la nivelul UE, prin extinderea mandatului Comisiei și încredințarea acestuia Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF), astfel încât OLAF nu doar să împiedice intrarea pe

⁸⁸ [Directiva 2004/48/CE](#) privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

⁸⁹ [Orientări cu privire la anumite aspecte ale Directivei 2004/48/CE](#) privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, COM(2017) 708 final, 29 noiembrie 2017.

⁹⁰ [„Trends in Trade in Counterfeit and Pirated Goods”](#), OCDE și EUIPO, 2019.

⁹¹ [„Status Report on IPR infringement”](#), EUIPO, 2020: cifre anuale medii, 2013-2017.

⁹² [„Qualitative study on risks posed by counterfeits to consumers”](#) (Studiu calitativ privind riscurile prezentate de produsele contrafăcute pentru consumatori), EUIPO 2019.

⁹³ A se vedea operațiunile efectuate cu ajutorul Oficiului European de Luptă Antifraudă, de exemplu confiscarea a 550 de tone de pesticide ilegale sau contrafăcute în 2019 în cadrul operațiunii „Silver Axe IV” (a se vedea [comunicatul de presă](#)).

⁹⁴ [„The scale and impact of industrial espionage and theft of trade secrets through cyber”](#), 2018.

⁹⁵ A se vedea [consultarea publică](#) lansată la 2 iunie 2020 și acțiunile ulterioare acesteia.

⁹⁶ [Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale](#).

piața unică a mărfurilor contrafăcute, ci și să acționeze împotriva producției ilicite de mărfuri contrafăcute în cadrul UE⁹⁷. De asemenea, Comisia încurajează toate părțile interesate relevante să continue dialogul cu Europol pentru a îmbunătăți în continuare evaluarea globală a amenințărilor și pentru a promova acțiuni eficiente și coordonate împotriva infracțiunilor legate de proprietatea intelectuală.

De asemenea, Comisia va sprijini autoritățile vamale ale statelor membre în ceea ce privește îmbunătățirea gestionării riscurilor și a acțiunilor antifraudă, în special prin instituirea unor capacități de analiză a datelor la nivelul UE, printr-o mai bună dotare a statelor membre cu echipamente de control vamal și prin sporirea cooperării în cadrul UE și cu autoritățile vamale ale țărilor partenere⁹⁸.

Comisia va consolida cooperarea dintre toți actorii implicați – titulari de drepturi, furnizori, diverse grupuri de intermediari (de exemplu, platformele online, platformele de comunicare socială, industria publicității, serviciile de plată, registre/operatorii de registre de nume de domenii și întreprinderile de transport și de logistică) și autorități publice de aplicare a legii (inclusiv organisme administrative, autorități vamale, poliție, autorități de supraveghere a pieței și procurori), pentru a combate pirateria și contrafacerea. În acest scop, va institui un **set de instrumente ale UE pentru combaterea contrafacerii** bazat, printre altele, pe practicile și principiile raportate care au fost elaborate în contextul diferitelor inițiative conduse de industrie⁹⁹. Acest set de instrumente va clarifica rolurile și responsabilitățile și va identifica modalități de colaborare. Un element fundamental este schimbul de date relevante privind produsele și comerțanții, în conformitate cu legislația UE privind protecția datelor, pentru care ar putea fi necesare orientări suplimentare¹⁰⁰. Setul de instrumente va promova, de asemenea, utilizarea noilor tehnologii precum recunoașterea imaginilor, inteligența artificială și *blockchain*¹⁰¹. Acolo unde este cazul, setul de instrumente va fi însoțit de criterii de referință pentru a permite măsurarea progreselor.

Pe baza succesului înregistrat de măsurile preventive și represive specifice luate împotriva produselor contrafăcute legate de COVID-19¹⁰², Comisia va promova **campanii** de combatere a intrării pe piață a celor mai dăunătoare mărfuri contrafăcute pentru consumatori¹⁰³.

În fine, impactul economic al furtului cibernetic de secrete comerciale ar putea fi redus drastic prin **promovarea sensibilizării cu privire la securitatea cibernetică și a gestionării competente a proprietății intelectuale**. În conformitate cu competențele sale în

⁹⁷ [Comunicare a Comisiei](#) - Plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică, COM(2020) 94 final, p. 11-12, 10 martie 2020.

⁹⁸ A se vedea [Planul de acțiune în domeniul vamal](#), COM(2020) 581 final, 28 septembrie 2020.

⁹⁹ A se vedea, de exemplu, rapoartele recent publicate cu privire la funcționarea [Memorandumului de înțelegere privind vânzarea prin internet a mărfurilor contrafăcute](#) și a [Memorandumului de înțelegere privind publicitatea online și DPI](#).

¹⁰⁰ Extinderea în continuare a [portalului de asigurare a respectării proprietății intelectuale](#) gestionat de EUIPO va permite, de asemenea, un schimb mai eficient de date între toți actorii relevanți. De exemplu, extinderea va include integrarea datelor privind DPI-urile care nu sunt încă incluse în portal, precum drepturile privind soiurile de plante și indicațiile geografice.

¹⁰¹ A se vedea, de exemplu, [Forumul „Blockathon” de combatere a contrafacerii](#) al Observatorului EUIPO, care urmărește să construiască o infrastructură *blockchain* comună în cadrul căreia toate părțile (intermediari, titulari de drepturi și autorități de aplicare a legii) să se poată conecta și să poată face schimb de date pentru a proteja lanțurile de aprovizionare împotriva infiltrării mărfurilor contrafăcute.

¹⁰² A se vedea: [„OLAF launches enquiry into fake COVID-19 related products”](#) (OLAF lansează o anchetă privind produsele contrafăcute legate de COVID-19). A se vedea, de asemenea: [Privire de ansamblu asupra activităților și acțiunilor ilegale](#) și [„Escrocherii legate de COVID-19”](#).

¹⁰³ Centrele europene ale consumatorilor lucrează la materiale educaționale pentru a sensibiliza consumatorii cu privire la riscurile pe care le prezintă mărfurile contrafăcute. [Sfaturi și sugestii pentru consumatori](#) și [Raportul ECC privind contrafacerile](#).

materie de securitate cibernetică și cu acțiunile sale de sensibilizare în cadrul Strategiei privind uniunea securității¹⁰⁴, Comisia va elabora, împreună cu statele membre ale EUIPO și cu comunitatea de afaceri, instrumente de sensibilizare și orientări specifice care vor spori reziliența întreprinderilor din UE (în special a IMM-urilor) împotriva furtului cibernetic de secrete comerciale.

Pentru a combate încălcările în domeniul proprietății intelectuale, Comisia:

- va clarifica și va actualiza **responsabilitățile serviciilor digitale, în special ale platformelor online**, prin intermediul Actului legislativ privind serviciile digitale (al patrulea trimestru al anului 2020);
- va consolida rolul OLAF în lupta împotriva contrafacerii și a pirateriei (2022);
- **va crea un set de instrumente ale UE pentru combaterea contrafacerii**, stabilind principii pentru acțiuni comune, pentru cooperare și pentru schimbul de date dintre titularii de drepturi, intermediari și autoritățile de aplicare a legii (al doilea trimestru al anului 2022).

6. CONCURENȚĂ ECHITABILĂ LA NIVEL MONDIAL

Proprietatea intelectuală joacă un rol major în cadrul comerțului și al investițiilor, precum și în relațiile noastre cu țările terțe. Sectoarele industriale care utilizează intensiv DPI reprezintă 93 % din totalul exporturilor UE de mărfuri către restul lumii¹⁰⁵. Un număr din ce în ce mai mare de țări din întreaga lume utilizează active de proprietate intelectuală pentru a-și stimula dezvoltarea și competitivitatea națională. Politicile de protecție a proprietății intelectuale capătă o importanță geopolitică¹⁰⁶.

Întreprinderile noastre trebuie să se bazeze pe condiții de concurență stabile și echitabile la nivel mondial atunci când concurează în străinătate. Cu toate acestea, dovezile¹⁰⁷ arată că întreprinderile noastre se confruntă în continuare cu provocări majore atunci când își desfășoară activitatea în țări din afara UE, inclusiv cu norme slabe în domeniul proprietății intelectuale și cu o aplicare precară a acestora, transferul forțat de tehnologie și alte practici neloiale, precum limitări ale proprietății intelectuale asupra rezultatelor cercetării comune, interdicții de a acționa în justiție („anti-suit injunctions”) extrateritoriale cu domeniul de aplicare foarte larg și furtul cibernetic.

Data fiind piața sa unică de mari dimensiuni, **UE se află într-o poziție unică de a acționa ca entitate care stabilește standarde la nivel mondial în domeniul proprietății intelectuale**. Ea poate și va continua să lupte pentru un cadru stabil și eficace privind proprietatea intelectuală la nivel mondial. În același timp, trebuie **să ne protejăm mai bine împotriva furturilor de proprietate intelectuală**, a spionajului și a altor detournări de drepturi de proprietate intelectuală provenind din țări din afara UE, dar care afectează piețele noastre europene. De asemenea, statele membre trebuie să acorde o atenție deosebită protecției eficace a proprietății intelectuale în cazul tehnologiilor critice, pentru a ne asigura reziliența în sectoare strategice.

Pentru a realiza acest lucru, Comisia va lua următoarele măsuri:

¹⁰⁴ Strategia privind uniunea securității, COM(2020) 605 final (p. 25).

¹⁰⁵ [„2019 Status report on IPR infringement”](#) (Raport din 2019 privind situația încălcărilor DPI), Observatorul European al Încălcărilor DPI, 2019.

¹⁰⁶ A se vedea, de exemplu, [declarația adoptată de țările G7](#) în 2019.

¹⁰⁷ [„Report from the Commission on the protection and enforcement of intellectual property rights in third countries”](#) (Raport al Comisiei privind protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în țări terțe), SWD(2019) 452 final/2.

În contextul **acordurilor de liber schimb** (ALS-uri), Comisia va continua să urmărească includerea unor capitole ambițioase privind proprietatea intelectuală, cu standarde ridicate de protecție, pentru a asigura condiții de concurență echitabile pentru întreprinderile din UE și pentru a stimula creșterea economică. Ea va depune eforturi pentru punerea integrală în aplicare a dispozițiilor privind proprietatea intelectuală din ALS-urile existente, inclusiv prin soluționarea litigiilor și, acolo unde este cazul, prin utilizarea Regulamentului privind aplicarea dispozițiilor în materie comercială, odată ce va fi modificat.

Comisia va utiliza pe deplin **dialogurile privind proprietatea intelectuală** cu principalii parteneri comerciali și cu alte țări prioritare, precum Statele Unite, China, Republica Coreea, Thailanda, Turcia și Brazilia, pentru a promova reforme, și va spori și mai mult sfera de cuprindere a programelor sale esențiale în domeniul proprietății intelectuale prin care oferă cooperare tehnică în China, în Asia de Sud-Est și în America Latină.

Comisia va continua să promoveze condiții de concurență echitabile la nivel mondial și, în același timp, își va intensifica eforturile de protejare a întreprinderilor din UE împotriva practicilor neloiale. Ea va folosi ca atut **lista de supraveghere a contrafacerii și pirateriei**¹⁰⁸, care raportează piețele și furnizorii de servicii despre care se afirmă că sunt implicați în, facilitează sau câștigă din activități de contrafacere și de piraterie, și **Raportul privind țările terțe**¹⁰⁹, care identifică țările terțe unde situația protecției și a asigurării respectării DPI (online și offline) suscită cel mai mare nivel de îngrijorare. Atât lista de supraveghere, cât și raportul vor fi actualizate în mod regulat, iar măsurile luate pentru remedierea deficiențelor identificate vor fi monitorizate îndeaproape.

În plus, în Orientările sale din martie 2020 privind investițiile străine directe și protejarea activelor strategice ale Europei, Comisia a invitat toate statele membre ale UE să utilizeze pe deplin mecanismele lor de **examinare a investițiilor străine** și, în cazul statelor membre care nu dispun în prezent de un mecanism de examinare, să instituie un mecanism complet de examinare, pentru a aborda aspectele relevante care țin de securitate și de ordinea publică ale investițiilor străine directe și care pot implica active de proprietate intelectuală critică din Uniunea Europeană¹¹⁰.

De asemenea, Comisia consideră că este necesar să se asigure faptul că toate țările din afara UE și întreprinderile acestora respectă normele, inclusiv atunci când colaborează cu organizații de cercetare europene. În acest scop, vor fi dezvoltate **noi condiții-cadru pentru cooperarea internațională în domeniul cercetării cu entități din țări din afara UE**. Aceste condiții vor asigura, la nivel mondial, un ecosistem de inovare echitabil și fără denaturări, bazat pe condiții de concurență echitabile și pe reciprocitate, menținând, în același timp, standarde de etică și de integritate științifică ridicate. În acest sens, Comisia va stabili orientări privind interferențele străine care vizează universități și instituții de învățământ superior din UE, pentru a spori gradul de sensibilizare cu privire la posibilele furturi de proprietate intelectuală atunci când acestea se angajează în cooperări internaționale (2021).

În ceea ce privește politica externă, Comisia, în cooperare cu Înalțul Reprezentant și cu statele membre, va fi pregătită să utilizeze măsurile restrictive disponibile pentru a

¹⁰⁸ [SWD\(2018\)492](#).

¹⁰⁹ [SWD\(2019\)452](#).

¹¹⁰ [Comunicare a Comisiei](#) – Orientări adresate statelor membre privind investițiile străine directe și libera circulație a capitalurilor din țări terțe și privind protecția activelor strategice ale Europei, în perspectiva aplicării Regulamentului (UE) 2019/452 (Regulamentul privind examinarea investițiilor străine directe) (2020/C 99 I/01). De exemplu, tehnologii pentru fabricarea de echipamente individuale de protecție sau de vaccinuri în viitor.

contracara **spionajul cibernetic** sponsorizat de sectorul privat și de guverne care vizează achiziționarea de active europene de proprietate intelectuală de vârf¹¹¹.

Este extrem de important ca **UE să se exprime cu o voce puternică și unită în cadrul forurilor mondiale** precum Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI), Organizația Mondială a Comerțului (OMC), Uniunea Internațională pentru Protecția Noilor Soiuri de Plante (UPOV), Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare (OCDE). Comisia va colabora cu statele membre și cu alte părți interesate pentru a găsi și a apăra standarde mondiale de protecție a proprietății intelectuale, precum și cele mai bune soluții posibile la noile provocări, cum ar fi necesitatea de a asigura un acces echitabil la tratamente, la vaccinuri și la metode de diagnosticare în lupta împotriva COVID-19. Dezbaterile din cadrul OMPI privind implicațiile inteligenței artificiale pentru proprietatea intelectuală reprezintă o altă oportunitate unică pentru Europa de a-și exercita influența într-un moment în care procesul de elaborare a normelor este încă în desfășurare, ceea ce poate avea un impact de lungă durată asupra transformării digitale în curs a economiei mondiale.

Pentru a proteja valoarea mărcilor, Comisia va lua în considerare **aderarea UE la Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor**. Comisia va colabora cu partenerii internaționali pentru a proteja indicațiile geografice la nivel mondial prin intermediul Registrului multilateral al OMPI de la Lisabona. De asemenea, ea își va intensifica participarea în cadrul forurilor mondiale privind internetul, astfel încât sistemul internațional de nume de domenii (DNS) să respecte pe deplin DPI, inclusiv indicațiile geografice, și să asigure faptul că protecția proprietății intelectuale se reflectă de asemenea în mod corespunzător în politicile privind guvernarea spațiului numelor de domenii și accesul la informațiile referitoare la deținătorii numelor de domeniu (datele „Whois”). În domeniul **drepturilor de autor**, Comisia va continua să se implice în mod activ în negocierile din cadrul OMPI, cu scopul de a ajunge la un acord cu privire la un nou tratat care să asigure protecția internațională a organismelor de **radiodifuziune**. De asemenea, ea va depune eforturi pentru a asigura ratificarea de către UE a **Tratatului OMPI de la Beijing** (semnat de UE în 2013), care acordă protecție internațională interpretărilor audiovizuale.

Comisia va continua să acorde asistență întreprinderilor europene în străinătate. Pe lângă **serviciile** internaționale existente **de asistență pentru IMM-uri în domeniul proprietății intelectuale** din China, din Asia de Sud-Est și din America Latină¹¹², Comisia va lansa un nou serviciu de asistență pentru IMM-uri în domeniul proprietății intelectuale care să ajute întreprinderile europene în India (începutul anului 2021).

În fine, Comisia își va intensifica eforturile de furnizare a unei **asistențe tehnice calificate pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare** să utilizeze în mod optim proprietatea intelectuală pentru a-și sprijini creșterea economică. De exemplu, ca parte a planului de acțiune privind DPI pentru Africa, Comisia va promova o mai bună generare, protecție și gestionare a proprietății intelectuale (inclusiv a indicațiilor geografice¹¹³) pe acest continent¹¹⁴.

¹¹¹ [Decizia \(PESC\) 2020/1127 a Consiliului.](#)

¹¹² [Serviciul internațional de asistență pentru IMM-uri în domeniul proprietății intelectuale.](#)

¹¹³ [„Continental strategy for geographical indications in Africa 2018-2023”](#) (O strategie continentală pentru indicațiile geografice în Africa, 2018-2023).

¹¹⁴ [Parteneriatul Africa-UE.](#)

7. COLABORAREA CU STATELE MEMBRE ȘI CU PĂRȚILE INTERESATE

Comisia se bazează pe Parlamentul European și pe Consiliu, precum și pe toate părțile interesate, pentru a sprijini și a contribui la punerea în aplicare a prezentului plan de acțiune și a diferitelor acțiuni pe care le conține.

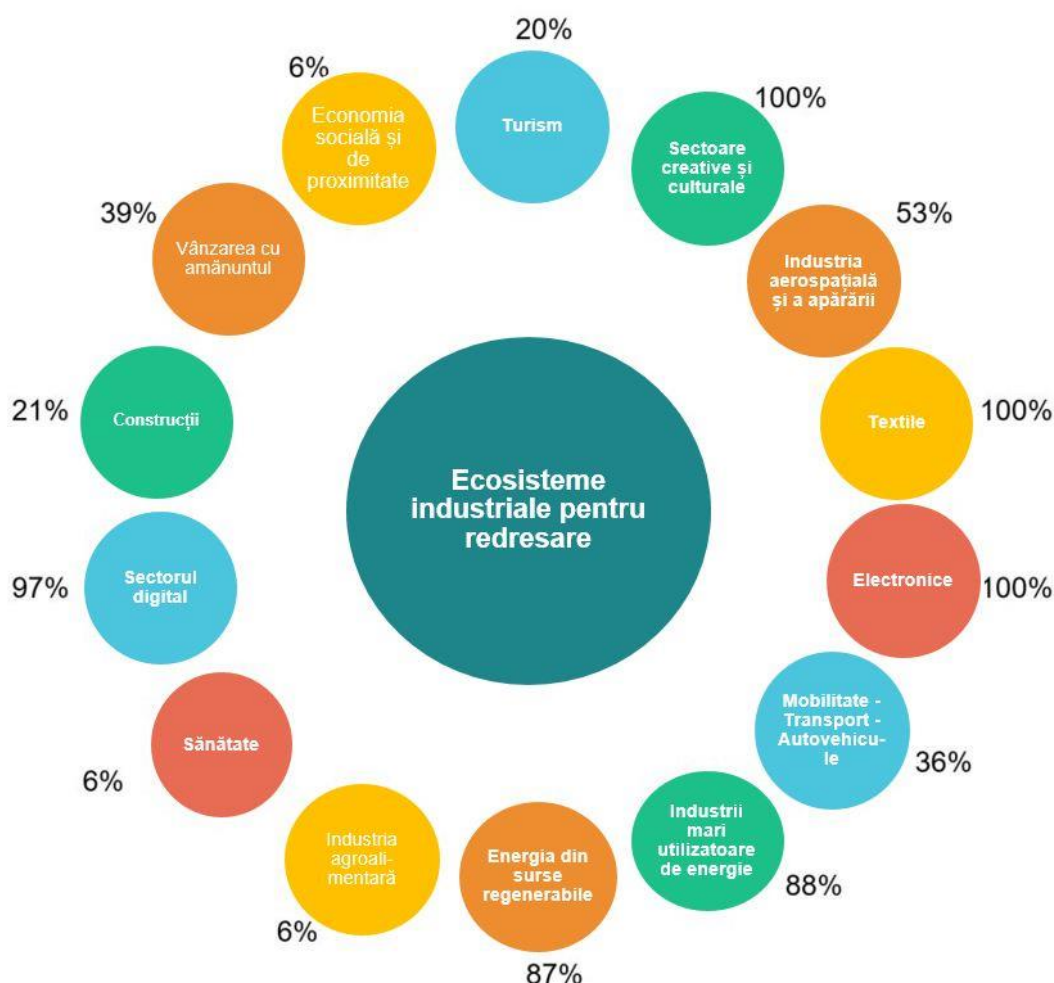
De asemenea, ea invită statele membre să își elaboreze **politicile și strategiile naționale în materie de proprietate intelectuală** în conformitate cu obiectivele stabilite în prezentul plan de acțiune și să acorde prioritate, în cadrul eforturilor lor de a asigura redresarea economică, unei mai bune protecții și asigurări a respectării proprietății intelectuale.

Comisia va stimula și dezbaterile dintre toți actorii relevanți, în special în ecosistemele industriale pertinente, pentru a conecta mai bine politica în domeniul proprietății intelectuale la realitățile și la nevoile în schimbare ale industriei din UE, în conformitate cu agenda și cu raportul de perspectivă strategică¹¹⁵ ale Comisiei. Pentru a realiza acest lucru, Comisia va purta discuții periodice privind aspectele legate de proprietatea intelectuală în contextul evenimentelor și al forurilor existente în cadrul cărora este elaborată politica industrială.

¹¹⁵ [Raportul de perspectivă strategică din 2020.](#)

APENDICELE I

CONTRIBUȚIA SECTOARELOR INDUSTRIALE CARE UTILIZEAZĂ INTENSIV DPI LA OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ÎN ECOSISTEMELE INDUSTRIALE

Sursă: Calcule EUIPO și CE bazate pe date din studiul „IPR-intensive industries and economic performance in the European Union”, OEB și EUIPO, 2019

Acest grafic prezintă contribuția sectoarelor industriale care utilizează intensiv DPI la ocuparea forței de muncă în fiecare dintre ecosistemele industriale. De exemplu, acest lucru explică contribuția aparent scăzută a DPI la ecosistemul sănătății. Sectorul farmaceutic și cel al dispozitivelor medicale, care utilizează foarte mult DPI, contribuie doar la 6 % din ocuparea forței de muncă, în timp ce alte sectoare, precum spitalele și asistența medicală, nu utilizează intensiv DPI.

Aceasta reprezintă o contribuție a întreprinderilor deținătoare de DPI la ocuparea forței de muncă în UE. Ca atare, ea arată o parte a influenței DPI asupra economiei și nu reflectă un impact mai larg al drepturilor de proprietate intelectuală asupra întreprinderilor care este posibil să nu dețină ele însele DPI, dar să utilizeze factori de producție protejați prin DPI în produsele sau în serviciile lor (de exemplu, francize, titularii de licențe pentru tehnologii, subcontractanții, sectorul hotelier sau al comerțului cu amănuntul atunci când împărtășesc produse ale sectoarelor culturale).